

Mazalová, Lucie

Konsolace

In: Mazalová, Lucie. *Čítanka snadných textů ze středověké latiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 63-64

ISBN 978-80-210-6969-5; ISBN 978-80-210-6972-5 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130512>

Access Date: 21. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

IX. Konsolace

Ve zvláštní kapitole uvádím ukázkou textu, v němž se spojuje poezie s konsolací. Jana Nechutová rozlišuje dva hlavní typy konsolace – „útěšné projevy v užším slova smyslu“ a „skladby po Boethiově vzoru“⁴⁶ s filozofickým nebo morálně-teologickým obsahem. Některé skladby líčí dokonce stejnou krizovou situaci autora jako Boethiova *Útěcha* a v tom případě se jedná spíše o plankty (nářky). Kromě planktu se konsolační tematika může spojovat také se sporem (*conflictus*).

Středověká konsolace je ovlivněna konsolací antickou např. z hlediska argumentačního materiálu.⁴⁷ K návaznosti konsolace na určitých prvcích známých již z antiky přispěl zásadně autor naší následující ukázky – Venantius Fortunatus (před 550 – po 600),⁴⁸ který bývá považován buď za posledního antického latinského básníka, nebo častěji za prvního středověkého básníka.

46 NECHUTOVÁ, J. *Úděl a útěcha*. Heršpice: EMAN, 1995, s. 105. ISBN 80-900696-8-1.

47 Tamtéž, s. 105–106.

48 VIDMANOVÁ, A. Venantius (Honorius Clementianus) Fortunatus. In SLS, s. 592.

Venantius Fortunatus – *Item ad Chilpericum et Fredegundem reginam*

Útěšná skladba

Aspera condicio et sors inrevocabilis horae!
quod generi humano tristis origo dedit,
cum suadens coluber proiecit ab ore venenum,
morsu et serpentis mors fuit Eva nocens:
sumpsit ab ipso ex tunc Adam patre terra dolorem,
et de matre gemens mundus amara capit.
praevaricando duo probro damnantur acerbo:
ille labore dolet, haec generando gemit.
mors venit inde vorax, transmissa nepotibus ipsis,
heredesque suos tollit origo nocens.
ecce hoc triste nefas nobis genuere parentes (...)

(*Monumenta Germaniae historica*. Tomus IV, pars I. Venanti Fortunati opera poetica. Rec. et emend. F. Leo. Berolini: Apud Weidmannos, 1881, IX/2, s. 205.)

Slovní zásoba

condicio, onis, f. – postavení, poměry, úděl, osud
inrevocabilis (irrevocabilis), e – nezměnitelný, neodvolatelný
coluber, bri, m. – had
morsus, us, m. – uštknutí
gemo, ere, ui, itum – naříkat
amarus, a, um – hořký